

Рекомендації щодо розв'язання завдань

7 клас

1. $10 \cdot 0,54 = 5,4$ (кг) - міді в новому сплаві.

Нехай I сплаву треба взяти x кг, тоді II – $(10-x)$ кг.

В сплаві міді $0,4x$ кг, а в II: $0,6 \cdot (10 - x) = (6 - 0,5x)$ кг.

Складемо рівняння:

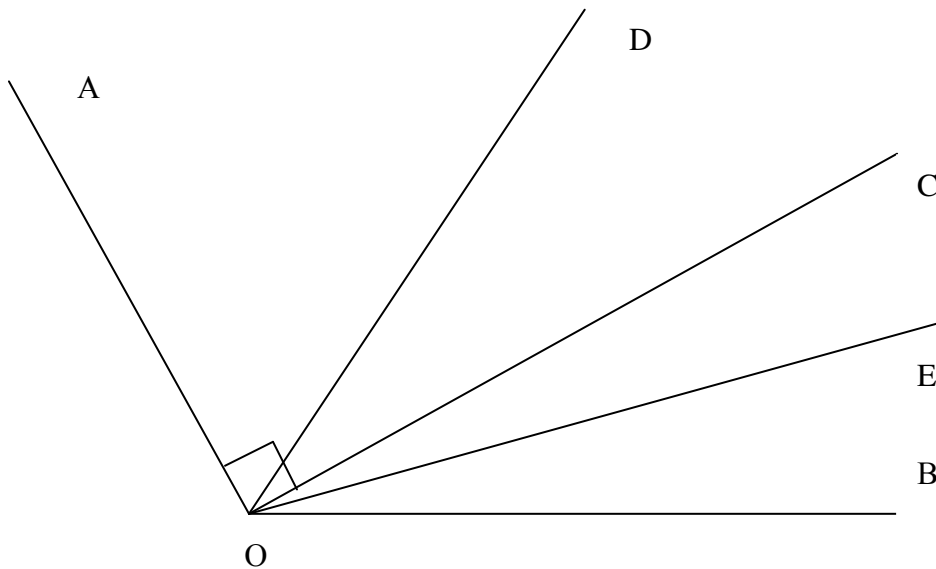
$$0,4x + 6 - 0,6x = 5,4 ;$$

$$-0,2x = -0,6 ; \quad x=3;$$

$$10-3 = 7 \text{ (кг)}.$$

Відповідь. 3 кг, 7 кг.

2.

$$\angle AOC = 90^\circ, \angle AOD = \angle DOB, \angle COE = \angle EOD = x, \angle AOB = 90^\circ + 2x,$$

$$\angle DOB = \frac{1}{2} \angle AOB = \frac{1}{2} (90^\circ + 2x) = 45^\circ + x;$$

$$\angle DOE = \angle DOB - \angle EOB = 45^\circ + x - x = 45^\circ.$$

Відповідь. $\angle DOE = 45^\circ$.

3. Нехай задано п'ять послідовних натуральних чисел: $n-2$; $n-1$; n ; $n+1$; $n+2$; $n > 2$.

$$(n-2)^2 + (n-1)^2 + n^2 + (n+1)^2 + (n+2)^2 = n^2 - 4n + 4 + n^2 - 2n + 1 + n^2 + n^2 + 2n + 1 + n^2 + 4n + 4 = 5n^2 + 10 = 5(n^2 + 2)$$

n^2+2 не кратне 5, оскільки n^2 закінчується на цифру: 0; 1; 4; 5; 6; 9. Тоді :
 $n^2+2 - 2$; 3; 6; 7; 8; 1 – не закінчується на 0 і 5, то n^2+2 - не кратне 5 і
 $5n^2+10$ не є квадратом натурального числа.

4. Розіб'ємо всіх учнів класу на 14 груп: до I – увійдуть ті учні, які написали диктант без помилок, до II – ті, які зробили одну помилку, до III – дві помилки, ...до тринадцятої групи – 12 помилок, до 14 – 1 учень, який зробив 13 помилок. Якби у кожній із перших тринадцяти груп було не більше двох учнів, то число учнів у класі не перевищувало б $2 \cdot 13 + 1 = 27$ учнів. Оскільки в класі 28 учнів, то принаймні в одній з груп має бути хоча б 3 учні.

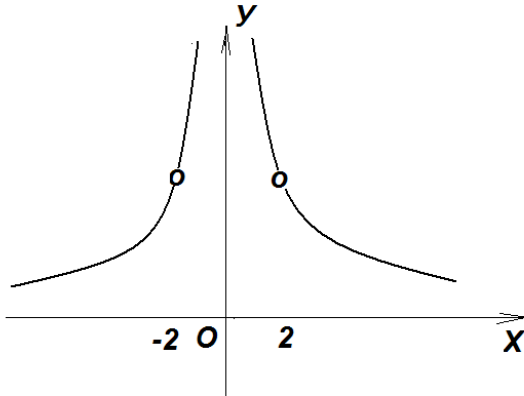
8 клас

1. Область визначення функції: $x^3 - 4x \neq 0$.

$$x \neq 0; x \neq -2; x \neq 2.$$

$$y = \left| \frac{10x^2 - 40}{x^3 - 4x} \right| = \left| \frac{10(x^2 - 4)}{x(x^2 - 4)} \right| = \left| \frac{10}{x} \right|$$

Якщо $x > 0$, то $y = \frac{10}{x}$; якщо $x < 0$, то $y = \frac{10}{x}$.

2. Нехай задане число $n = 100a + 10b + c$; Тоді $11 \cdot (a + b + c) = 100a + 10b + c$;

$$\frac{100a + 10b + c}{a + b + c} = 11;$$

$$\frac{99a + 9b}{a + b + c} + 1 = 11;$$

$$\frac{9(11a + b)}{a + b + c} = 10.$$

Отже, значення виразу $a + b + c$ повинно бути кратним 9, тобто $a + b + c = 9k$,
Цифра розряду одиниць у значенні виразу $11a + b$ повинна бути нулем, тобто

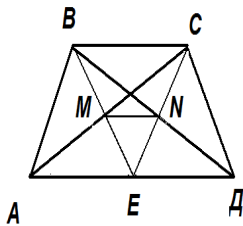
$$\frac{9(11a + b)}{10 + 8} = 10;$$

$a + b = 10$, тоді $10 + c = 9k$, отже $k = 2$ і $c = 8$. Отримуємо: $\frac{11a + b}{2} = 10$;

$$11a + b = 20.$$

Отже $a = 1$, то $b = 9$. Шукане число: $n = 198$.

3.

Нехай задано трапецію ABCD, рівнобічну, у якій $AC = BD$; $AD \parallel BC$; $BC = 3$ см;
 $AD = 12$ см; $AE = ED = 6$ см. MN-?

1. $MN \parallel BC \parallel AD$

$$2. \triangle AME \sim \triangle CMB; \frac{BC}{AE} = \frac{BM}{ME} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}.$$

$$3. \triangle BCE \sim \triangle MNE; \frac{BC}{MN} = \frac{BE}{ME} = \frac{BM + ME}{ME} = \frac{BM}{ME} + 1 = \frac{1}{2} + 1 = \frac{3}{2}; \frac{BC}{MN} = \frac{3}{2};$$

$$MN = BC \cdot \frac{2}{3}. MN = 3 \cdot \frac{2}{3} = 2 \text{ (см)}.$$

4. Оскільки $abc = 1$, то $ab = \frac{1}{c}, bc = \frac{1}{a}$. Отримаємо:

$$\frac{1}{1+a+ab} + \frac{1}{1+b+bc} + \frac{1}{1+c+ca} = \frac{1}{1+a+\frac{1}{c}} + \frac{1}{1+b+\frac{1}{a}} + \frac{1}{1+c+ca} =$$

$$= \frac{1}{\frac{c+ac+1}{c}} + \frac{1}{\frac{a+ba+1}{a}} + \frac{1}{1+c+ca} = \frac{c}{c+ac+1} + \frac{a}{a+ba+1} + \frac{1}{1+c+ca}.$$

З одержаного: $\frac{1}{1+b+bc} = \frac{a}{a+ba+1} = \frac{ac}{1+c+ac}.$

Тоді:

$$\frac{1}{1+a+ab} + \frac{1}{1+b+bc} + \frac{1}{1+c+ca} = \frac{c}{c+ac+1} + \frac{ac}{1+c+ca} + \frac{1}{1+c+ca} = \frac{c+ac+1}{1+ac+c} = 1.$$

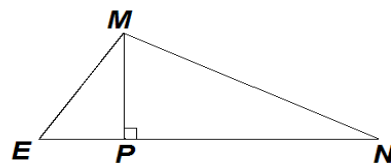
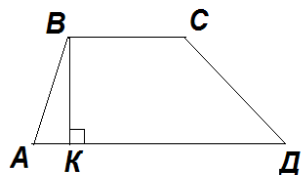
5. Представників Андромеди було **30** або **10**.

Якщо за столом усі – представники Андромеди, то вони можуть збрехати так, як зазначено в умові.

Розглянемо випадок, коли серед присутніх є хоча б один представник Сіріуса. Оскільки він каже правду, то з одного боку від нього сидить інший представник Сіріуса. З двох боків від цієї пари сіріусян сидить два андромедійці (інакше андромедієць каже правду). Таким чином, усі сіріусяни сидять парами, а ці пари розділені поодинокими андромедійцями. Отже маємо таке розміщення за столом: ...АССАССАССАССА...

9 клас

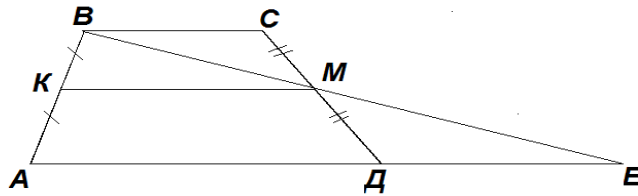
1. I спосіб:

$$S = \frac{AD + BC}{2} \cdot BK.$$

$$EN = AD + BC. MP = KB. S = \frac{1}{2} EN \cdot MP.$$

II спосіб:

$$S_{\triangle ABE} = S_{ABCD}$$

2. Відповідь. -2 ; $6\frac{1}{6}$.

$$\frac{a^2 + b^2}{ab}; \frac{a^2 - 6b^2}{ab} = 5;$$

$$\frac{a^2 + b^2}{ab} = \frac{a^2}{ab} + \frac{b^2}{ab} = \frac{a}{b} + \frac{b}{a}.$$

$$\frac{a^2 - 6b^2}{ab} = 5,$$

$$\frac{a^2}{ab} - \frac{6b^2}{ab} = 5,$$

$$\frac{a}{b} - 6\frac{b}{a} = 5,$$

$$\frac{a}{b} = x,$$

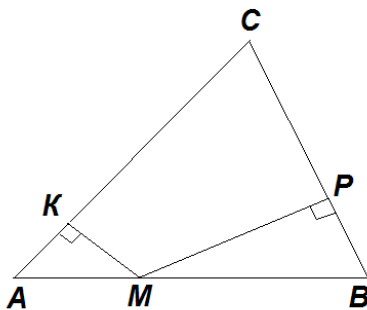
$$x - 6\frac{1}{x} - 5 = 0, \quad x^2 - 5x - 6 = 0,$$

$$x_1 = -1, x_2 = 6.$$

$$1. \frac{a}{b} + \frac{b}{a} = -1 - 1 = -2.$$

$$2. \frac{a}{b} + \frac{b}{a} = 6 + \frac{1}{6} = 6\frac{1}{6}.$$

3.

$\angle SKM = \angle SRM = 90^\circ$, то навколо чотирикутника MKSP можна описати коло з діаметром SM. Тоді для будь-якого розташування точки M маємо $\angle KSP + \angle KMP = 180^\circ$. Отже, $\angle KMP = \text{const}$. Довжина хорди KP буде найбільшою, якщо найменшим буде діаметр такого кола, тобто, якщо

точка M є основою висоти CM трикутника ABC . Оскільки трикутник – гострокутний, то $M \in AB$.

4. Позначимо вартість однієї книги – x_1 , зошита – x_2 , ручки – x_3 , а одержані решти – r_1, r_2, r_3 . Тоді умови задачі можна записати таким чином: $n = x_1 + r_1$, $n = 2x_2 + r_2$, $n = 5x_3 + r_3$, при цьому: $r_1 < x_1$; $r_2 < x_2$; $r_3 < x_3$.
 $n = x_1 + r_1 > 2r_1$; $n = 2x_2 + r_2 > 3r_2$; $n = 5x_3 + r_3 > 6r_3$. звідси випливає,

$$r_1 < \frac{1}{2}n,$$

що $r_2 < \frac{1}{3}n,$

$$r_3 < \frac{1}{6}n.$$

$$n = r_1 + r_2 + r_3 < \frac{1}{2}n + \frac{1}{3}n + \frac{1}{6}n = n.$$

Одержана суперечність доводить, що при купівлі було допущено помилку.

5. Оскільки кожне із шуканих простих чисел є сумою двох простих чисел, то воно не менше за 5, а тому є непарним. Звідси випливає, що у кожній сумі простих чисел одним із доданків повинно бути 2, а в кожній різниці – від'ємником 2 (інакше сума простих чисел буде парною). Отже, це числа виду: $p-2$; p ; $p+2$. Але з трьох послідовних непарних чисел одне обов'язково ділиться на 3. Єдиним простим числом дільником 3 є 3.

Якщо $p+2 = 3$, то $p=1$, тобто p – не є простим числом.

Якщо $p=3$, то $p-2=1$, $p-2$ – не є простим числом.

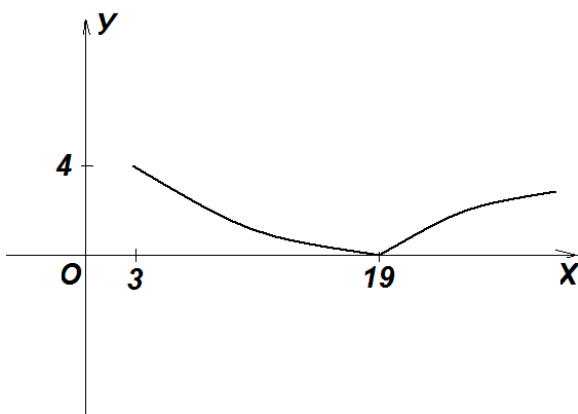
Якщо $p-2=3$, то $p=5$, $p+2=7$, тобто p і $p+2$ – є простими числами.

Умову задовольняє єдине число $p=5$.

Відповідь. 5.

10 клас

1. Графік функції $y = |\sqrt{x-3} - 4|$

2. Позначимо шукане число $9x$, а суму його цифр – $S(9x)$. Тоді за умовою задачі $S(9x) - S(x) = 9$. Враховуючи ознаку подільності на 9, одержимо $S(9x)$ націло ділиться на 9. Тоді з рівності $S(9x) - S(x) = 9$, випливає, що $S(x) : 9$, а тому x націло ділиться на 9. Тоді $9x$ ділиться на 81. Трицифрові числа, які кратні 81, є такими: 162; 243; 324; 405; 486; 567; 648; 729; 810; 891; 972. Вказану в умові задачі властивість мають 5 трицифрових чисел: 486; 567; 648; 729; 972.

Відповідь. П'ять.

$$3. \frac{1^2}{1^4 + 1} + \frac{2^2 - 1}{2^4 + 2} + \frac{3^2 - 2}{3^4 + 3} + \dots + \frac{100^2 - 99}{100^4 + 100} = \frac{x}{x + 1}.$$

Кожний доданок у лівій частині можна подати у вигляді:

$$\frac{n^2 - (n-1)}{n^4 + n} = \frac{n^2 - n + 1}{n(n^3 + 1)} = \frac{n^2 - n + 1}{n(n+1)(n^2 - n + 1)} = \frac{1}{n(n+1)}.$$

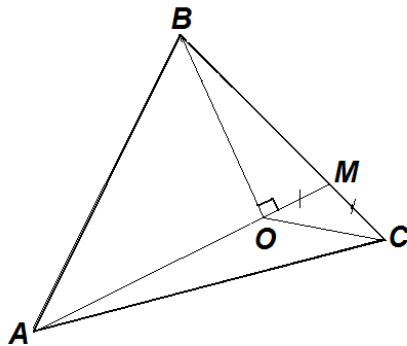
Отже,

$$\frac{1^2}{1^4 + 1} + \frac{2^2 - 1}{2^4 + 2} + \frac{3^2 - 1}{3^4 + 3} + \dots + \frac{100^2 - 99}{100^4 + 100} = \left(1 - \frac{1}{2}\right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4}\right) + \dots + \left(\frac{1}{100} - \frac{1}{101}\right) = 1 - \frac{1}{101} = \frac{100}{101}.$$

$$\frac{x}{x+1} = \frac{100}{101}.$$

$$x = 100.$$

3.

$$\angle A = \frac{\angle B + \angle C}{2}.$$

$$\angle AMB = 60^\circ, BM = 2MC.$$

$$\angle ABC - ?$$

Проведемо $BO \perp AM$, $\angle OBM = 30^\circ$, $OM = \frac{1}{2} BM = MC$.

$$\angle OMC = 120^\circ, \angle MOC = \angle MCO = 30^\circ.$$

$$2\angle A = \angle B + \angle C;$$

$$\angle BOC = 120^\circ = 2\angle BAC,$$

Тому т. О – центр кола, описаного навколо $\triangle ABC$, $\angle AOC = 150^\circ$, то

$$\angle ABC = \frac{1}{2} \angle AOC = 75^\circ.$$

4.

21	20	19*	18	17*	36	37*
22	3	2*	1	16	35	38
23*	4	5*	6	15	34	39
24	9	8	7*	14	33	40
25	10	11*	12	13*	32	41*
26	27	28	29*	30	31*	42
49	48	47*	46	45	44	43*

Пофарбуємо клітинки таблиці в шаховому порядку. Всі парні числа опиняються в клітинках одного кольору, а всі непарні – в клітинках другого кольору. Оскільки в будь-якому стовпчику три клітинки одного кольору і чотири – другого, то в ньому буде три парні і чотири непарні числа або навпаки.

Оскільки серед простих чисел парне лише одне, то всього простих чисел у стовпчику може бути щонайбільше 5.

11 клас

1.

$$x^2(4 + \log_2^2 y) + 2x \log_2 y + \log_2^2 y + 1 \geq 0,$$

$$4x^2 + x^2 \log_2^2 y + 4x \log_2 y - 2x \log_2 y + 1 + \log_2^2 y \geq 0,$$

$$(1 - 2x \log_2 y + x^2 \log_2^2 y) + (4x^2 + 4x \log_2 y + \log_2^2 y) \geq 0,$$

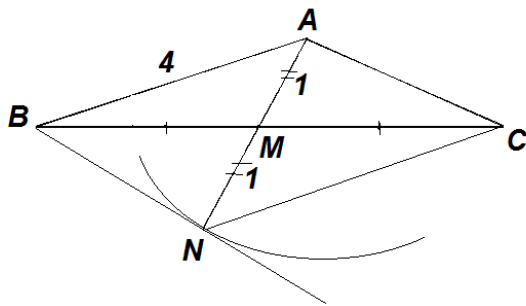
$$(1 - x \log_2 y)^2 + (2x + \log_2 y)^2 \geq 0.$$

2.

Можна, наприклад, викресливши $10!$. Тоді решту множників згрупуємо в пари: $2!3!$; $4!5!$; $6!7!$; $8!9!$; $11!12!$; $13!14!$; $15!16!$; $17!18!$; $19!20!$. В кожній парі $k! \cdot (k+1)! = k! \cdot k! \cdot (k+1) = (k!)^2 \cdot (k+1)$ виділимо множник $(k!)^2$. Зрозуміло, що добуток таких множників є квадратом цілого числа. Тому достатньо показати, що й добуток решти множників, тобто число $1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 12 \cdot 14 \cdot 16 \cdot 18 \cdot 20$ теж є точним квадратом.

$$1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 12 \cdot 14 \cdot 16 \cdot 18 \cdot 20 = 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 3^3 \cdot 2^2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 7 \cdot 2^4 \cdot 2 \cdot 3^2 \cdot 2^2 \cdot 5 = 2^{10} \cdot 3^6 \cdot 5^2 \cdot 7^2 = (2^5 \cdot 3^3 \cdot 5 \cdot 7)^2.$$

3.

Проведемо $AN=2AM$, тоді $ABNC$ – паралелограм, $\angle BAC=180^\circ-\angle ABN$. Потрібно знайти максимальне значення $\angle ABN$. Розглянемо коло з центром A і $R=2$. Точка N – лежить на цьому колі, $\angle ABN$ – найбільший, якщо BN – дотична до кола. Тоді, $\angle BNA=90^\circ$, $AB=4$, $AN=2$, то $\angle ABN=30^\circ$, тоді $\angle BAC=150^\circ$.

$$4. \frac{1}{x^2} + \frac{1}{(4-x\sqrt{3})^2} = 1,$$

I спосіб

Нехай $\frac{1}{x} = \sin \alpha, \frac{1}{4-x\sqrt{3}} = \cos \alpha,$

$$x = \frac{1}{\sin \alpha},$$

Тоді $\frac{1}{4 - \frac{1}{\sin \alpha} \cdot \sqrt{3}} = \cos \alpha,$

$$\sin \alpha \neq 0, \alpha \neq \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z},$$

$$\sin \alpha \neq \frac{\sqrt{3}}{4}.$$

$$\sin \alpha = \cos \alpha (4 \sin \alpha - \sqrt{3}),$$

$$\sin \alpha = 4 \cos \alpha \sin \alpha - \sqrt{3} \cos \alpha,$$

$$\sin \alpha + \sqrt{3} \cos \alpha = 2 \sin 2\alpha,$$

$$\frac{1}{2} \sin \alpha + \frac{\sqrt{3}}{2} \cos \alpha = \sin 2\alpha,$$

$$\sin\left(\alpha + \frac{\pi}{3}\right) = \sin 2\alpha,$$

$$\alpha + \frac{\pi}{3} = 2\alpha + 2\pi n, \quad \text{або} \quad \alpha + \frac{\pi}{3} = \pi - \frac{\pi}{3} + 2\pi n, n, m \in \mathbb{Z}.$$

$$\alpha = \frac{\pi}{3} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}, \quad 3\alpha = \pi - \frac{\pi}{3} + 2\pi n, m \in \mathbb{Z},$$

$$\alpha = \frac{2\pi}{9} + \frac{2}{3}\pi n, m \in \mathbb{Z}.$$

Тоді: $x = \frac{1}{\sin \frac{\pi}{3}}$; $x = \frac{1}{\sin \frac{2\pi}{9}}$; $x = \frac{1}{\sin \frac{8\pi}{9}}$; $x = \frac{1}{\sin \frac{14\pi}{9}}$.

II спосіб

Введення заміни $t = (2 - x\sqrt{3})$. Тоді $x = \frac{2-t}{\sqrt{3}}$.

Отримаємо рівняння: $\frac{3}{(2-t)^2} + \frac{1}{(2+t)^2} = 1$.

5. Див. задачу № 5 для 10 класу.